

**POLSKÝ BOJOV.
NIK ZA SVOBODU**

PRINC Poniatowski!

Kdo zná jen trochu dějiny velké epochy Napoleonské, pokud se tato týká i zemí polských, ten se varušením vzpomene si na bohatýrskou postavu mladého a krásného knížete Jozefa... Nebylo třeba ani dodávati rodno jméno Poniatowski, stačilo jen říci "kníže Jozef" nebo "prince Pepi" a každý z vrstevníků, ať šlechtic, měšťan nebo prostý dělník od Vlsy hned věděl, že je tuu mluven nanejvýš sympatický pán paláce "Pod plechem", proslulého později jako středisko nejváženějších politických akcí polských...

Dítětem Státní byl kníže Josef! Jediny syn vznešených rodičů, hýčkaný láskou matčinou, milovaný a vyznamenávaný strýcem, králem Stanislavem, obdařený nejvyššími tituly a hodnostmi za statečnost na poli slávy, milovaný všemi ženami, vítěz na bojišti i v boudoirech nejkrásnějších žen, krásný jako Apollo, statečný jako Hektor — šel životem vítězně, s klidným výrazem vznešené důstojnosti na tváři a přece jen nebyl šťasten a konec jeho skvělé dráhy životní byl násilný a jímavě tragický...

Jsa obklopen vším, co život může poskytnouti k úplnému štěstí, trpěl melancholií duše. Trápen tento stav snažil se všemožně zahlušovati a proto vyhledával kdejaké dobrodružství milostné, veselé družiny, pitky a rozkoše všech stupňů a druhů.

K tomu všemu mu poskytovalo jeho okolí denně příležitosti až nadbytek. Na dvoře strýce krále Stanislava Augusta i na dvoře rakouském podávala se mu příležitost k "zapomínání na melancholii mysli" sama. Čsa po matce z rodu hrabat Kinských a po otcovi (jenž mu záhy zemřel) z rodu generálů rakouských, dlel dlouho v Rakousku, ba byl často i v Praze. Prvotního vychování dostalo se knížeti právě v Čechách pod dozorem vážné a přísné matky. Leč lehkomyšlný kníže nerad se děl nad knihou a nerad podroboval se rozkazům vychovatelů, tak že jak jen mohl, prováděl svým professorům veliká kšibalství a vždy ohehotně vyhovoval pozvání svého strýce, krále polského Stanislava Augusta.

Na varšavském dvoře bývalo daleko veselí, než na statečích matčiných; ve Varšavě se krásné dámy uobáhaly o přízeň roztomilého nebo nabízením lásky v předvečer velkých bitev. "Venus vulgíva-ga" vnikala do tábora nocní doho vzdor přísným rozkazům s hora.

Mezi jinými byla v táboře žitým hostem i mladá cikánka, zapomenutá snad svými lidmi v zmatku bouřlivých dob válečných. Hezké i veselé děvče svým vtipem podmanilo si nejednoho vojáka i důstojníka a stalo se dobrým kamarádem těch, kteří defilující před Napoleonem, mohli denně volati "Morituri te salutant, Caesar!"

Jednoho večera cikánka vedrala se i do stanu prince Pepiho. Prince bez odznaků své hodnosti se děl s několika přátely u večere. Nenucené způsoby děvčete, které považovalo prince a jeho spoluhodníky za prosté vojáky nebo za seržanty, jeho veselá a nevázaná žvatlání a hltavost, s jakou cikánka jedla pokrmy, o jakých se jí nikdy nesnilo, získaly princeovu náklonnost; takže od onoho večera měla cikánka volný vstup do oné části tábora, které Poniatowski velel a do jeho stanu.

Kníže Josef, jenž zatvrzele zakazoval přístup do tábora nejvznešenějším šlechticům, jež toužily po tom, rozloučiti se s ideálem svých tužeb a snů více nebo i méně platonických, volně a rád přijímal u sebe návštěvy pouhé poběhlíe, do nedávna ještě milenky každého vojáka.

A děvče prokázalo mu i značnou lůžbu. V táboře jeho, udržovaném s neobyčejnou přísností, vzniklo spiknutí, podporované spěchy pruského krále, spiknutí, namířené proti osobě knížete Jozefa. — Měl býti vyvolán zmatek ve francouzském táboře a předvečer bitvy zabítia vynikajícího vůdce.

těla, ženy tehdejší zrovna šlely... Ale pán "od Plechu" neměl být, jen elegantním a lehkomyšlným důstojníkem ve vojště rakouském, on měl se státi i národním hrdinou...

Nastala doba, kdy naděje Polky znovu rostly do gigantických rozměrů, kdy slavný císař Francouzů jevil se vlastněním polským jako novodobý Messias, jenž přijde a vzkřísí slavné kdysi království polské, aby v něm měl zapříatený stát, ostrov v moři německo-ruském, o nějž mohl by se opřít.

Nastala doba, kdy vlast potřebovala sil prince Poniatowského. Král Stanislav vroucími slovy vybízel synovce svého, aby opustil služby rakouské a aby věnoval teď všechny své síly vlasti...

A ušlechtilý syn Polsky opustil přízeň císařského dvora vídeňského a vrátil se do Varšavy...

Od té chvíle stál kníže Poniatowski v čele všech akcí národa polského. Ať naděje klesaly nebo stoupaly, on stál pevně a neochvějně na čestném místě, kam ho povolala přízeň národa.

V té době také prožil kníže svůj těžký milostný román.

Seznámiv se s francouzskou šlechticnou paní de Vauban, zamiloval si jí více pro její temperament. Dlouho, velice dlouho viděl v ní kníže vzor dokonalosti, netuše, jak černá duše skrývá se pod elegantním zevnějškem pařížské dámy z velkého světa. Ale pak, když poznal záletnou a nestálou její povahu, ochladl ve svých citech do té míry, že jí dokonce i nenáviděl. Byl slabý — nedovedl se s ní rozejíti, ale láska k ní už vymizela z jeho duše.

Jsa v šťastných dnech roku 1809 Napoleonem i důvěrou národa postaven v čelo Polsky, zůstal svému národu věrným i ve dnech neštěstí a položil život za vše polskou, stal se tak pravým národním hrdinou, jehož památky je podnes s pietou vzpomínáno nejen v palácích než i v chatách polských...

Polska spjala osud svůj s osudem "malého kaprála korsického..." Těžké mraky hnaly se na hrdé čelo toho, jenž trásl Evropou... Spojené mocnosti chystaly se rozdrtití jeho moc... Vojška soustředěna kolem Lipska.

A zde ve vojenském táboře prožil "prince Pepi" ještě poslední dobrodružství...

Jak tomu bývá v době válečné, tak i tehdy táborem a kolem vojsk potulovalo se mnoho individuí, jež hledala zisk buď obchodováním nebo nabízením lásky v předvečer velkých bitev. "Venus vulgíva-ga" vnikala do tábora nocní doho vzdor přísným rozkazům s hora.

Mezi jinými byla v táboře žitým hostem i mladá cikánka, zapomenutá snad svými lidmi v zmatku bouřlivých dob válečných. Hezké i veselé děvče svým vtipem podmanilo si nejednoho vojáka i důstojníka a stalo se dobrým kamarádem těch, kteří defilující před Napoleonem, mohli denně volati "Morituri te salutant, Caesar!"

Jednoho večera cikánka vedrala se i do stanu prince Pepiho. Prince bez odznaků své hodnosti se děl s několika přátely u večere. Nenucené způsoby děvčete, které považovalo prince a jeho spoluhodníky za prosté vojáky nebo za seržanty, jeho veselá a nevázaná žvatlání a hltavost, s jakou cikánka jedla pokrmy, o jakých se jí nikdy nesnilo, získaly princeovu náklonnost; takže od onoho večera měla cikánka volný vstup do oné části tábora, které Poniatowski velel a do jeho stanu.

Kníže Josef, jenž zatvrzele zakazoval přístup do tábora nejvznešenějším šlechticům, jež toužily po tom, rozloučiti se s ideálem svých tužeb a snů více nebo i méně platonických, volně a rád přijímal u sebe návštěvy pouhé poběhlíe, do nedávna ještě milenky každého vojáka.

A děvče prokázalo mu i značnou lůžbu. V táboře jeho, udržovaném s neobyčejnou přísností, vzniklo spiknutí, podporované spěchy pruského krále, spiknutí, namířené proti osobě knížete Jozefa. — Měl býti vyvolán zmatek ve francouzském táboře a předvečer bitvy zabítia vynikajícího vůdce.

Cikánka toužila se táborem, dozděděla se o tutlaném záměru atentátu na knížete a vnikla po- olé v noci do jeho stanu. Vypráví se, že prince Pepi, rozelen tou sně- lostí, že byl probáčen, nelitostně jí

ztránil, ale cikánka snesla rány a padnuvši k nohám knížete, prozradila mu, co vyslechla.

Byl nejvyšší čas. Kníže svolav své věrné hulaný, připravil se na atentát a spiknutí během několika hodin viděl. Hlavní pávodci jeho práve vojenským ještě před úsvitem bouřili se nad Elsterou, na výstrahu pruským inspirátorem.

To byl poslední román krásného prince...

Bitva u Lipska byla v plném proudu.

Prince Pepi byl mezi prvními. Ať už dvakráte raněn, přece nechtěl sestoupiti s koně a dáti se obvázati, ba ani třetí rána ho neodstrašila. Ale co pomůže chabrost lva, když tisíce zajců vše pokazí!

Francouzská vojska poražena a ustupovala přes Lipsko.

Kníže Poniatowski s hrstkou věrných proseká se předměstím a vyrazil k Elstere. Při tom dostal čtvrtou ránu, do ramene, Ranami a ztrátou krve zeslabený hrdina viděl jedinou svou spásu v tom, přeplavati s koním řeku na druhý břeh, neobsazený nepřitelem...

Věhl se tedy do vln řeky a zmizel.

Všechno další o tragickém konci polského reka je zahaleno mlhou legend. Jen tudíž se ví, že mladý francouzský důstojník Hippolit Blechamps, vida, že kníže tone, vskočil za něj, aby ho zachránil a že zahynul s ním...

Pět dní nevědělo se o osudu knížete, až pátého dne nalezl rybář v řece mrtvolu důstojníka, ve kterém poznán kníže Poniatowski.

Monarchové, shromáždění v Lipsku, poručili, aby knížeti Poniatowskému byl vystrojen královský pohřeb. Na 200 zajatých důstojníků polských propuštěno na čestné slovo, aby se mohli účastnit pohřbu hrdiného knížete.

Polska celá zaplakala při zprávě o smrti milovaného "prince Pepiho". Národní smutek prohršlen po celé zemi... Vlast truchlila nad ztrátou jednoho z nejlepších synů. Královská hrobka na krakovském Wawelu, kde král Stanislav August chtěl po smrti spočinouti — a kde nespočinul, skryla ve svých útrobách i tělesnou schránku knížete-hrdiny.

Viděný národ chtěl poumíkem zvěčnití památku chabrého šlechtice a proto sebral tisíce a dal slavným dánským sochařem Thorwaldsenem zhotoviti jízdní sochu Poniatowského. Umělec zobrazil knížete v kroji římského triumfátora... Socha ta byla arcídílem jeho tvorby.

Než nebylo popřáno, aby socha polského hrdiny stamla ve Varšavě... Jeden ear naznačil za místo k postavení pomníku náměstí Krasňanských, druhý ear to změnil a vykázal mu místo zastřešenější a třetí ear prostě dal umělecké dílo zkoufiskovati a zavřítí — do pevnosti Novogeorgievské! Později jako v posměch národnímú citu polskému daroval je ear "dobyvateli Varšavy" — generálu Poskévioví, na jehož statku socha, úrodná dal Polsky, velké umělecké dílo — přišla na zmar! Habent sua fata et monumenta!

PRESIDENTI SPOJ. STÁTŮ

1. George Washington 1789-1797
2. John Adams 1797-1801
3. Thomas Jefferson ... 1801-1809
4. James Madison ... 1809-1817
5. James Monroe ... 1817-1825
6. John Quincy Adams 1825-1829
7. Andrew Jackson ... 1829-1837
8. Martin Van Buren ... 1837-1841
9. William H. Harrison 1841-zem.
10. John Tyler 1841-1845
11. James Knox Polk ... 1845-1849
12. Zachary Taylor ... 1849-1850
13. Millard Fillmore ... 1850-1853
14. Franklin Pierce ... 1853-1857
15. James Buchanan ... 1857-1861
16. Abraham Lincoln ... 1861-1865
17. Andrew Johnson ... 1865-1869
18. Ulysses S. Grant ... 1869-1877
19. Rutherford B. Hayes 1877-1881
20. James A. Garfield ... 1881-zem.
21. Chester A. Arthur ... 1881-1885
22. Grover Cleveland ... 1885-1889
23. Benjamin Harrison 1889-1893
24. Grover Cleveland ... 1893-1897
25. William McKinley ... 1897-1901
26. Theodore Roosevelt 1901-1909
27. William Howard Taft 1909-1913
28. Woodrow Wilson ... 1913

**"Americký domov
ochrana americké svobody"**

Kdo jest ten člověk, jemuž nejvíce důvěřujete?
Kdo jest ten člověk, jenž s zdá v osadě poněkud důležitějším?
Kdo jest ten člověk, jenž se zdá v osadě poněkud důrickým občanem?

Ten člověk, jenž vlastní svůj domov

Můžete tomu dovolit jako nový občan, nebo nastávající občan Spojených Států, abyste ve své osadě druhé místo zaujímali? Přišel jste sem, abyste získal lepší živobytí pro svoji rodinu a sebe sama. Je mnoho způsobů pro vás, abyste dobré živobytí udělal, učiniti však sebe prvním ve své osadě a zároveň jako jeden z nás se cítiti, nejrychlejší a nejjistější způsob jest, započítati domov vlastnit.

Tato společnost vítá nové a nastávající občany, aby přišli do naší úřadovny a poučili se ohledně našeho plánu, který vám dopomůže vlastnití svůj vlastní domov.

The Conservative Savings & Loan Association
1614 Harney ul., Omaha.

**NUTNOST
Amerikanisace!**

Důležitost amerického občanství je zdůrazněna ve zprávě sekretáře vnitrozemních záležitostí, Lane-a, jenž upozorňuje na skutečnost, že při odvodu branců k armádě bylo 400,000 jinochů, mezi 21. a 31. rokem stáří, kteří nemohli domů napsat dopis v žádné řeči, ani nemohli sobě jim zaslaný dopis přečísti. Ze shora uvedených bylo 32 procent v Camp Dodge.

Přeji vašemu časopisu velkého úspěchu.

DAVID COLE, MAJITEL
The King Cole Co.
OMAHA